

**6360 SAYILI YASA İLE UYGULAMAYA KONULAN BÜYÜKŞEHİR
MODELİNİN YEREL HALKA YANSIMALARI: HATAY, MALATYA, MANİSA
VE VAN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ***

**REFLECTIONS OF THE METROPOLITAN MODEL IMPLEMENTED BY LAW
NO. 6360 ON LOCAL PUBLIC: HATAY, MALATYA, MANISA AND VAN
METROPOLITAN MUNICIPALITY**

Öğr. Gör. Dr. Vedat YILMAZ

Bitlis Eren Üniversitesi, Adilcevaz MYO, Bitlis / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0003-4624-9824

ÖZET

Türkiye’de yerel yönetimler alanında daha etkin ve kaliteli hizmetin yerel halka verilmesine yönelik dönem dönem yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Son olarak yerel yönetimler alanında yapılan 6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile yerel yönetimler alanında önemli düzenlemeler yapılarak yerel halkın daha kaliteli, etkin, şeffaf ve halkın katılımının daha fazla olduğu bir hizmet anlayışı amaçlanmıştır. Ancak yapılan bu düzenlemelerin yerel halka hem olumlu hem de olumsuz yönde yansımaları olmuştur.

Çalışmada; büyükşehir belediyesi alanında 6360 sayılı yasa ile uygulamaya konulan yeni büyükşehir modelinin yerel halk tarafından memnuniyetinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda örneklem olarak, 6360 sayılı yasa ile büyükşehir belediyesi olarak halka hizmet vermeye başlayan Hatay, Malatya, Manisa ve Van illerinde yaşayan 1000 katılımcı ile anket çalışması yapılmıştır. Anket sonucunda elde edilen veriler SPSS veri analiz programında analiz edilerek değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Büyükşehir Belediyesi, 6360 Sayılı Yasa, Yerel Halk

ABSTRACT

The local governments in Turkey for giving more effectively and quality services to local public is made legal arrangements time to time. Finally, the Law No. 6360 on the Amendment of the Decree Law on the Establishment of the Metropolitan Municipality and Twenty Seven Districts and Certain Decree Laws made in the area of local administrations, made important arrangements in the area of local administrations, making the local population more qualified, active, transparent and more publicly involved. A service concept is intended. However, these arrangements had positive and negative effects on the local people.

In study; The metropolitan municipality aims to measure the satisfaction by local public of the new metropolitan model implemented with the law no 6360. In this context, a survey was conducted with 1000 participants living in the provinces of Hatay, Malatya, Manisa and Van, which started to serve the public as the metropolitan municipality with the law no. 6360. The data obtained from the survey were analyzed in SPSS data analysis program and evaluations were made.

Keywords: Metropolitan Municipality, Law Numbered 6360, Local Public

1. GİRİŞ

Türkiye’de büyükşehir belediyeleri alanında çıkarılan en kapsamlı yasa, 2004 tarihli ve 5216 sayılı büyükşehir belediye yasasıdır. İlgili yasa ile büyükşehir belediyesi olma koşulları yeniden düzenlenmiş

* Bu çalışma, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalında 02 Şubat 2018 tarihinde kabul edilen yayınlanmamış doktora tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

olup, İstanbul ve Kocaeli illerinde büyükşehir belediye sınırları, il mülki sınırları olarak değiştirilmiştir. 5216 sayılı yasa, 3030 sayılı yasa ile getirilen iki kademeli büyükşehir modelini devam ettirmiştir. Çıkarılan yasalar ile uygulanan modellerin yeterli düzeyde değişen ihtiyaç ve koşullara yanıt vermemesi sonucunda, yeni model arayışları sürdürülmüştür. Son olarak tespit edilen sorunlara çözüm getireceği düşüncesi ile yeni ve farklı bir yapıyı öngören, yerelde kaynakların daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılması sağlanarak, yerel halkın en iyi ve kaliteli hizmet alabilmesinin sağlanması amacıyla taşıyan 2012 tarih ve 6360 sayılı “*On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*” ile yeni bir model uygulamaya konmuştur. Yasa ile getirilen modelin bir bölümü, yasanın çıkarılması ile bir bölümü ise 30 Mart 2014 tarihinde yapılan yerel seçimlerin ardından yürürlüğe girmiştir.

6360 sayılı yasa ile uygulamaya konmuş olan yeni büyükşehir modelinin yerel halka hem olumlu hem de olumsuz yönde yansımaları olmuştur. Çalışmadaki amaç; 6360 sayılı yasa ile oluşturulan yeni büyükşehir uygulamasında yerel halkın memnuniyet düzeylerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, yasa sonrası yeni büyükşehir belediyesi olan on dört ilden Hatay, Malatya, Manisa ve Van olmak üzere dört büyükşehir belediyesi örneklem olarak alınmıştır. Örneklem olarak alınan illerin coğrafik olarak farklı noktalarda olması ve büyükşehir belediye başkanlarının farklı siyasi partiye mensup olmaları (Hatay: Cumhuriyet Halk Partisi, Malatya: Adalet ve Kalkınma Partisi, Manisa: Milliyetçi Hareket Partisi, Van: Halkların Demokrasi Partisi²) bakımından çalışma önemlidir. Araştırmada; literatür taraması, yerel ve ulusal basın ile beraber yazınsal ve görsel kaynaklar, yüz yüze görüşme ve betimleyici bir yöntem kullanılmasının yanında; veri toplama yöntemi olarak anket uygulamasından faydalanılmıştır.

Çalışmada örneklem olarak alınan büyükşehirlerin 2015 yılı nüfuslarına orantılı olarak istatistiki hesaplamalar yapılarak; Hatay ilinde 330 katılımcı, Malatya ilinde 165 katılımcı, Manisa ilinde 275 katılımcı ve Van ilinde 230 katılımcı ile beraber toplamda 1000 katılımcıyla anket çalışması uygulanmıştır. İlgili anket 16 Şubat 2016 ile 10 Mayıs 2016 tarihleri arasında geneli yansıtması adına, özellikle büyükşehir belediyesi civarındaki yerel halkın yoğun olduğu caddelerde, parklarda oturan, eskiden köy olan mahalle terminallerinde bulunan katılımcılara uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS programından faydalanılarak; Yüzde, Frekans Analizi ve Ki Kare Bağımsızlık Testleri yapılarak sonuçları hakkında bilgiler verilmesinin yanında Türkiye’de büyükşehir belediyesinin tarihi gelişimi, 6360 sayılı yasa ve yasa ile getirilen değişiklikler hakkında genel olarak bilgiler verilmiştir.

2. TÜRKİYE’DE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

Türkiye’de belediye yönetimi ile ilgili ilk çıkarılan yasa 1930 tarih ve 1580 sayılı belediye yasasıdır. Yasayla İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirler için belediye ve valiliğin birleşik bir idarede bütünleştirilmesi amaçlanmıştır. İlgili tarihten sonra birtakım girişimlerde bulunulmasına rağmen il belediyeleri ve büyük şehir yönetimlerine ilişkin 1984 yılına kadar yapısal bir mevzuat değişikliği yapılmamıştır (Bulut ve Karakaya, 2016: 7).

1980 yılına kadar büyük şehirlere ilişkin yapılan çalışmalar daha fazla zorunlu olarak birleşme modeli doğrultusunda, uzun vadeli çözümler yerine kısa vadeli çözümler getirilmiş olması (Bulut: 1999: 50), yoğun nüfus artışı ve kaynakların yetersiz olması gibi sorunların çözümünde yetersiz kalınması, büyük şehirler için yeni model arayışlarını sürdürmüştür. 1984 tarih ve 18453 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 3030 sayılı yasa ile büyük şehirlerin yönetimine dair yeni bir model uygulamaya konmuştur. Uygulamaya konulan model, büyükşehir belediye yönetimlerinin hukuki statülerini düzenleyerek, hizmetlerin planlı, programlı, etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde verilmesinin sağlanması amaçlanmıştır. Bu model ile sınırları içerisinde birden fazla ilçe bulunan yerleşim alanları büyük şehir olarak ifade edilmiştir. 3030 sayılı yasa ile yapılan düzenlemeyle ilk olarak İstanbul, Ankara ve İzmir illeri büyükşehir belediyesi olarak halka hizmet vermeye başlamıştır. 2000 yılı dahil olmak üzere çıkarılan yasa ve Kanun Hükmünde Kararnameler ile Türkiye’deki büyükşehir belediye sayıları artırılarak 16’ya yükselmiştir.

² Van Büyükşehir Belediyesine şu an KAYYUM atanmış durumda ancak anket çalışmasının yapıldığı tarihte Halkların Demokrasi Partisi mensubu büyükşehir belediye başkanı olarak görev yapmaktaydı.

3030 sayılı yasanın varlığı 2004 yılında çıkarılan 5216 sayılı büyükşehir belediye yasası ile son bulmuştur. 5216 sayılı yasa zamanın ihtiyaç ve taleplerine göre dönem dönem yasal değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler arasında 2012 tarih ve 6360 sayılı “*On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*” ile önemli düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler ile özellikle büyükşehir belediyelerinin yetki ve sorumlulukları artırılmıştır. 5216 sayılı yasa yapılan 6360 sayılı yasa değişikliği ile ortaya çıkan büyükşehir belediye modeli hakkındaki bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

3. 6360 SAYILI YASA İLE ORTAYA ÇIKAN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MODELİ

12/11/2012 tarihinde kabul edilen ve 06/12/2012 tarihinde 28489 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanması ile yürürlüğe giren 6360 sayılı “*On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*” ile özellikle yerel yönetimlerin yönetim yapısında önemli düzenlemeler yapılmıştır. 14/03/2013 tarihinde 6447 sayılı yasa ile 6360 sayılı yasa yapılan değişiklikle Ordu ili büyükşehir belediye statüsüne kavuşturulmuş ve yasanın adı “*On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*” olarak değiştirilmiştir.

6360 sayılı yasa büyükşehir belediye yönetimini daha etkin hale getiren yeni bir uygulama modelini ortaya çıkarmıştır. Özellikle yönetsel, siyasi ve idari anlamda önemli düzenlemeler getiren yasa, Türkiye’de bulunan büyükşehir belediyesi sayılarını artırmış, büyükşehir belediyelerinin bulunduğu yerlerdeki il özel idareleri, köyler, belde belediyeleri ve bucakların kapatılması gibi aşağıda detaylı olarak verilen yapısal düzenlemelerle farklı bir uygulama getirmiştir.

3.1. 6360 Sayılı Yasanın Yerel Yönetimlerde Oluşturduğu Genel Düzenlemeler

6360 sayılı yasa ile önemli düzenlemeler yapılmıştır. Yasa ile yapılan genel düzenlemeler şunlardır (Kaypak ve Yılmaz, 2015: 1333; Parlak, 2015: 355; İzci ve Turan, 2013: 131-132; Genç, 2014: 5; Karaarslan, 2014: 270-271):

- Türkiye’de bulunan 16 büyükşehir belediyesine ilaveten 14 Yeni büyükşehir belediyesi kurulmuştur.
- Büyükşehir belediyesi olmada sadece 750.000 nüfus koşulu getirilmiş olup, nüfus koşulunu sağlayan illerin büyükşehir belediyesi olmasının önü açılmıştır.
- Büyükşehir belediyesi olan tüm illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişilikleri sonlandırılarak kaldırılmıştır.
- Büyükşehir belediyesi olan illerdeki belde belediyeleri ve köylerin tüzel kişilikleri kaldırılarak kapatılmıştır.
- Büyükşehirlerde valinin sorumluluğunda daha sonra tüzel kişilik verilen Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.
- Büyükşehirlerde yeni ilçeler kurulmuştur
- Bütün büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırları olarak değiştirilmiştir.
- Büyükşehirlerde bulunan köyler mahalleye dönüştürülerek, köy kavramı kaldırılmıştır. Ancak diğer 51 ildeki köylerin varlığına dokunulmayarak devam ettirilmiştir.
- Büyükşehir belediyesi olmayan 51 ilde, nüfusu 2000’in altında olan belde belediyeleri kapatılarak köye dönüştürülmüştür. Bu hüküm ile 552 belediyenin tüzel kişiliği sonlandırılmıştır.
- Yeni bir mahalle kurulmasında 500 nüfus koşulu getirilmiştir.
- Büyükşehirlerdeki bucak ve bucak teşkilatları kapatılmıştır.
- Büyükşehirlerde nüfusu 100 bini geçen ilçelerde kadın ve çocukların barınmaları için konukevi açma şartı getirilmiştir.
- Büyükşehir belediyelerinde bulunan mahalli idare birlikleri kaldırılmıştır.

- Belediyelere sporu teşvik etmek amacıyla spor kulüplerine yardım edebilme imkanı sunulmuştur.
- Genel bütçeye ait vergi gelir tahsilatlarında büyükşehir belediyelerine aktarılan paylarda değişiklikler yapılmıştır.

4. 6360 SAYILI YASA İLE OLUŞTURULAN YENİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MODELİNİN UYGULAMADAKİ YANSIMALARINA YÖNELİK HATAY, MALATYA, MANİSA VE VAN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNDE YAPILAN ALAN ARAŞTIRMASI VE BULGULAR

Çalışmanın bu bölümde; örneklem olarak alınan Hatay, Malatya, Manisa ve Van illeri hakkında genel bilgilerin verilmesi ile beraber, çalışmanın amacı, önemi, evren ve örneklem, araştırmanın varsayımları ve sınırlılıkları, çalışmada kullanılan veri toplama yöntemi ve verilerin analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

4.1. Alan Araştırması Kapsamında Yer Alan Büyükşehirlerin Genel Özellikleri

Çalışmamızda, örneklem olarak 6360 sayılı yasa ile 30 Mart 2014 tarihinden itibaren yerel halka büyükşehir belediyesi olarak hizmet sunmaya başlayan on dört il arasında yer alan Hatay, Malatya, Manisa ve Van illerine ilişkin genel özelliklere aşağıda yer verilmiştir.

4.1.1. Hatay İlinin Genel Özellikleri

Hatay ili dini bakımdan, üç farklı dinin (Müslüman, Yahudi ve Hristiyanların) ve farklı mezheplerin bir arada uyumlu bir şekilde yaşadığı kenttir. Ayrıca insanların ibadetlerini yerine getirdiği cami, kilise ve havranın aynı mahalde, bir arada bulunduğu ender kentlerden biridir. (www.hatay.gov.tr, 2018). Hatay kenti çoklu bir kültürel yapıya, farklı kimlikli bir özelliğe ve çağdaş yaşam anlayışına sahip, farklılıklara saygılı, hoşgörünün ön planda yer aldığı bir kenttir.

Hatay ili nüfus bakımından, 2017 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine 1.575.226'dır. En kalabalık il bazında nüfusu ile 13. sırada yer almaktadır. Yüzölçümü 5.867 km² ve nüfus yoğunluğu km²'ye 268 insan düşmektedir. Nüfus yoğunluğu bakımından 4. sırada yer alır (www.nufusu.com, 2018). İlin ekonomisine bakıldığında; tarım, ticaret ve sanayinin öne çıktığı görülmektedir. Tarımsal ürün olarak bol çeşitli ve fazla miktarda ürünün alındığı verimli topraklara sahip olduğundan tahıl, sebze ve meyve ambarı olarak adlandırılmaktadır. Sanayi alanında demir-çelik fabrikasının bulunduğu, tarım araç ve gereçlerinin üretiminin yapıldığı ticari açıdan Türkiye'de önemli bir yeri olan yerleşim alanıdır (www.cografya.gen.tr, 2018).

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı yasa ile büyükşehir olan Hatay, 30 Mart 2014 yerel seçimlerinden sonra büyükşehir belediyesi olarak yerel halka hizmet vermeye başlamıştır. Hatay Büyükşehir Belediyesine bağlı; Altınözü, Antakya, Arsuz, Belen, Defne, Dört Yol, Erzin, Hassa, İskenderun, Kırıkhan, Kumlu, Payas, Reyhanlı, Samandağ ve Yayladağı olmak üzere 15 ilçe belediyesi bulunmaktadır. Bu ilçeler arasındaki 4 ilçe (Antakya, Arsuz, Defne ve Payas) 6360 sayılı yasa ile yeni kurulan 27 ilçe arasında yer almaktadır. Yasa ile yeni kurulan Antakya ve Defne ilçeleri Hatay büyükşehir Belediyesi'nin merkez ilçelerini oluşturmaktadır.

4.1.2. Malatya İlinin Genel Özellikleri

Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Malatya ili nüfus bakımından, 2017 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 786.676'dır. En kalabalık il bazında nüfusu ile 27. sırada yer almaktadır. Yüzölçümü 12.146 km² ve nüfus yoğunluğu km²'ye 65 insan düşmektedir (www.nufusu.com, 2018). İlin ekonomisine bakıldığında; tarım ve tarıma dayalı sanayi faaliyetleri ön planda yer almakla beraber tekstil ve hayvancılıkla uğraşmaktadır (www.cografya.gen.tr, 2018). Kayısı üretiminde bir marka olan Malatya ili 2017 yılında Avrupa Birliği tarafından coğrafi işaret olarak tescil edilmiştir. Her yıl Malatya'da düzenli olarak kayısı festivali düzenlenmektedir.

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı yasa ile büyükşehir belediyesi olan Malatya ili, 30 Mart 2014 yerel seçimlerinden sonra büyükşehir belediyesi olarak yerel halka hizmet vermeye başlamıştır. Malatya Büyükşehir Belediyesine bağlı; Akçadağ, Arapgir, Arguvan, Battalgazi, Darende, Doğanşehir, Doğanyol, Hekimhan, Kale, Kuluncak, Pütürge, Yazıhan, Yeşilyurt olmak üzere 13 ilçe belediyesi

bulunmaktadır. Bu ilçeler arasında yer alan Battalgazi ve Yeşilyurt ilçeleri Malatya Büyükşehir Belediyesinin merkez ilçelerini oluşturmaktadır.

4.1.3. Manisa İlinin Genel Özellikleri

Türkiye'nin Ege Bölgesinde bulunan Manisa ili; 13.269 kilometre kareye sahip olup; ulaşım, ticari, zirai ve sanayi bakımından bölgede önemli bir konuma sahiptir. Batı Anadolu'da Spil Dağı ile Gediz Nehri arasında yer alan Manisa ilinin 2017 yılı itibariyle nüfusu 1.413.041'dir. Nüfus bakımından en kalabalık iller sıralamasında 14. sırada bulunmaktadır. Nüfus yoğunluğu bakımından km²'ye 106 kişi düşmektedir (www.nufusu.com, 2018; <http://www.manisakulturturizm.gov.tr>, 2018). İlin ekonomisine bakıldığında tarım ve sanayiye dayandığı görülmektedir. İlin topraklarının yaklaşık %92'si tarıma uygun olup; zeytin, üzüm, pamuk ve tütün çoğunlukla yetiştirilmektedir (www.cografya.gen.tr, 2018).

Manisa Büyükşehir Belediyesine bağlı; Ahmetli, Akhisar, Alaşehir, Demirci, Gölmarmara, Gördes, Kırkağaç, Köprübaşı, Kula, Salihli, Sarıgöl, Saruhanlı, Selendi, Soma, Turgutlu, Şehzadeler ve Yunusemre olmak üzere 17 ilçe belediyesi bulunmaktadır. Bu ilçeler arasında yer alan Battalgazi ve Yeşilyurt ilçeleri Malatya Büyükşehir Belediyesinin merkez ilçelerini oluşturmaktadır. Yunusemre ve Şehzadeler ilçesi Manisa Büyükşehir Belediyesinin merkez ilçelerini oluşturmaktadır.

4.1.4. Van İlinin Genel Özellikleri

Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesinde ve Van Gölüne sahip Van ilinin 2017 yılı itibariyle nüfusu 1.106.891'dir. Nüfus bakımından en kalabalık iller arasında 19. sırada yer almaktadır. Yüzölçümü 21.334 km² olup, nüfus yoğunluğu bakımından km²'ye 52 kişi düşmektedir (www.nufusu.com, 2018). İlin ekonomisine bakıldığında; tarım ve hayvancılığın ön planda olmakla birlikte hayvan ürünlerini işleyen sanayiye dayanmaktadır. Nüfusun %77'si tarım işleri ile uğraşmaktadır. İl topraklarının engebeli olması ve kış şartlarının sert ve uzun geçmesinden dolayı bitki çeşitliliği fazla değildir (www.cografya.gen.tr, 2018).

Van ili 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı yasayla büyükşehir belediyesi olan 14 ilden biridir. Van Büyükşehir Belediyesine bağlı; İpekyolu, Erciş, Tuşba, Edremit, Özalp, Çaldıran, Başkale, Muradiye, Gürpınar, Gevaş, Saray, Çatak ve Bahçesaray olmak üzere 13 ilçe belediyesi bulunmaktadır. Bu ilçeler arasında İpekyolu ve Tuşba ilçeleri Van Büyükşehir Belediyesinin merkez ilçelerini oluşturmaktadır.

4.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı: 6360 sayılı yasa sonrası oluşturulan yeni büyükşehir belediye modelinin uygulamadaki yansımalarını gündeme getirmektir. Bu doğrultuda; 6360 sayılı yasa ile yeni büyükşehir belediyesi olan Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van büyükşehirleri arasından, Hatay, Malatya, Manisa ve Van Büyükşehir Belediyeleri örneklem olarak alınarak, ilgili yasa ile uygulamaya konulan büyükşehir modelinin yerel halka genel olarak yansımaları ve yerel halkın yasa sonrası memnuniyet düzeyinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma verilerinin toplanması ve verilerin analizine yönelik bilgiler aşağıda başlıklar halinde sunulmuştur.

4.3.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 6360 sayılı yasa sonrası büyükşehir belediyesi olan 14 il (Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa Ordu ve Van) oluşturmakta olup, çalışma örnekleme olarak, Hatay, Malatya, Manisa ve Van Büyükşehir Belediyeleri seçilmiştir. Belirtilen illerin örneklem olarak seçilmesindeki amaç, farklı siyasal partiye mensup büyükşehir belediye başkanlarının olması (Hatay: Cumhuriyet Halk Partisi, Malatya: Adalet ve Kalkınma Partisi, Manisa: Milliyetçi Hareket Partisi, Van: Halkların Demokrasi Partisi) ve Türkiye'nin doğrusal düzlemde en doğusu (Van) ve en batısında (Manisa) yaşayan yerel halka yasanın olumlu ve olumsuz yöndeki yansımaları ölçülmeye çalışılmıştır.

Örnekleme yer alan katılımcı sayısı belirtilen illerin 2015 yılı nüfuslarına orantılı olarak belirlenmiş olup, katılımcıları belirlemede basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tanımlanan evrendeki her elemanın, eşit ve bağımsız seçilme şansının olmasının yanında birisinin diğerinin seçilme olasılığını engellemediği yönüne basit tesadüfi örnekleme denir (Altunışık ve vd. 2010: 197). Örneklem alınan yeni büyükşehir belediyesi illerine ilişkin 2015 yılı nüfusları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1- Örneklem Olarak Alınan Büyükşehir Belediyelerinin 2015 Yılı Nüfuslarına İlişkin Bilgiler

Büyükşehir Belediyesi Adı	2015 Yılı Nüfusu	Uygulanan Anket Sayısı
Hatay	1.533.507	330
Malatya	772.904	165
Manisa	1.380.366	275
Van	1.096.397	230
Toplam	4.783.174	1000

(www.nufusu.com, 2018).

Araştırmada, toplam 1000 kişiyle anket çalışması yapılmış ve illerin 2015 yılı nüfuslarına orantılı olarak katılımcı sayıları belirlenmiştir. Bu doğrultuda tablo 1 incelendiğinde; nüfusu 1.533.507 olan Hatay ilinde 330 katılımcı, nüfusu 772.904 olan Malatya ilinde 165 katılımcı, nüfusu 1.380.366 olan Manisa ilinde 230 katılımcı ve nüfusu 1.096.397 olan Van ilinde 230 katılımcı ile anket çalışması yapıldığı görülmektedir.

4.3.2. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada; literatür taraması, yerel ve ulusal basın ile beraber yazınsal ve görsel kaynaklar, gözlem, yüz yüze görüşme ve betimleyici bir yöntem kullanılmasının yanında veri toplama yönetimi olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır.

4.4. Araştırmanın Bulguları

Bu bölümde elde edilen bulguların analiz edilmesi sonrası elde edilen sonuçlar yorumlanarak konuyla ilgili öneriler sunulmuştur.

Tablo 2: Katılımcıların İkamet Ettikleri İllere İlişkin Tanımlayıcı İstatistik Bilgiler

Değişkenler		F	%
İkamet Edilen İl	Hatay	330	33,0
	Malatya	165	16,5
	Manisa	275	27,5
	Van	230	23,0
	Toplam	1000	100,0

Tablo 2 incelendiğinde, nüfuslarına orantılı olarak hesaplanan toplam 1000 katılımcının araştırmaya katıldığı ve katılımcıların dağılımına bakıldığında; Hatay ilinden 330 (%33) katılımcı, Malatya ilinden 165 (%16,5) katılımcı, Manisa ilinden 275 (%27,5) katılımcı, Van ilinden ise 230 (%23) katılımcının yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

	Değişkenler	F	%
Cinsiyet	Erkek	536	53,6
	Kadın	464	46,4
Doğum Yeri	İl merkezi	385	38,5
	İlçe	346	34,6
	Kasaba	96	9,6
	Köy	158	15,8
	Yurt dışı	15	1,5
Yaş	18-25	216	21,6
	26-30	236	23,6
	31-35	171	17,1
	36-40	121	12,1
	41-45	125	12,5
	46 ve yukarı	131	13,1
Medeni Durum	Evli	602	60,2
	Bekar	398	39,8
Meslek	Memur	229	22,9
	İşçi	212	21,2
	Esnaf	188	18,8
	Çiftçi	113	11,3
	Diğer	258	25,8
Öğrenim Durumu	Okuryazar değil	37	3,7
	Okuryazar	113	11,3
	İlköğretim	199	19,9
	Lise	259	25,9
	Yüksekokul 2 yıllık	144	14,4
	Yüksekokul 4 yıllık	191	19,1
	Yüksek lisans	47	4,7
	Doktora	10	1,0

Tablo 3 incelendiğinde; araştırmaya katılan katılımcıların 536'sı (%53,6) erkek katılımcı iken 464'ü (%46,4) kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Erkek katılımcı sayısı kadın katılımcı sayısından 72 (%7,2) katılımcı daha fazla olduğu görülmektedir. Katılımcıların doğum yerlerine bakıldığında; 385 katılımcının (%38,5) doğum yeri il merkezi iken, 346 katılımcının (%36,6) ilçe merkezi, 96 katılımcının (%9,6) kasaba (eskiden belde belediyesi olan yerleşim alanı), 158 katılımcının (%15,8) köy (Eskiden köy olan mahallede) ve 15 katılımcının (%1,5) ise doğum yerinin yurt dışı olduğu belirtilmektedir. Katılımcıların yaş grup dağılımları incelendiğinde; araştırmaya katılanların 216'sı (%21,6) 18 ile 25 yaş arasında yer alırken, 236'sı (%23,6) 26 ile 30 yaş arasında, 171'i (%17,1) 31 ile 35 yaş arasında, 121'i (%12,1) 36 ile 40 yaş arasında, 125'i (%12,5) 41 ile 45 yaş arasında ve 131'i (%13,1) 46 ve üzeri yaş arasındadır. Katılımcıların çoğunluğu olan 623'ü (62,3) 18 ile 35 yaş arasında olduğu görülmektedir.

Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında; 602 katılımcı (%60,2) evli iken 398 katılımcı (%39,8) bekarıdır. Katılımcıların çoğunluğunun evli olduğu görülmektedir. Katılımcıların meslek grupları incelendiğinde; katılımcıların 229'u (%22,9) memur iken, 212'si (%21,2) işçi, 188'i (%18,8) esnaf, 113'ü (%11,3) çiftçi ve 258'i (%25,8) diğer meslek gruplarını oluşturmaktadır. Meslek gruplarında diğer

meslek gruplarından sonra en fazla memur olan katılımcı sayısının olduğu görülmektedir. Katılımcıların öğrenim durumlarına bakıldığında; 37 (%3,7) katılımcı okuryazar değil iken, 113'ü (%11,3) okuryazar, 199'u (%19,9) ilköğretim, 259'u (%25,9) lise, 144'ü (%14,4) yüksekokul 2 yıllık (Ön lisans), 191'i (%19,1) yüksekokul 4 yıllık (Lisans), 47'si (%4,7) yüksek lisans ve 10'u (%1,0) doktora mezunudur. Katılımcıların çoğunluğu (651 katılımcı) lise ve üzerindeki öğrenim durumuna sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Katılımcıların Büyükşehir Belediyesindeki İkamet Yerlerine İlişkin İstatistiki Bilgiler

Değişkenler		F	%
İkamet Ettiğiniz Yer	Büyükşehir belediyesi merkez ilçesinden	495	49,5
	Büyükşehir belediye ilçesinden	224	22,4
	Büyükşehir ilçesine bağlı eskiden köy olan mahallede	281	28,1
	Toplam	1000	100,0

Tablo 4 incelendiğinde; büyükşehir belediyesi merkez ilçesinde ikamet eden katılımcı sayısı 495 (%49,5) iken, büyükşehir belediye ilçesinde 224 (%22,4) katılımcı ve büyükşehir ilçesine bağlı eskiden köy olan mahallede ise ikamet eden 281 katılımcı (%28,1) yer almaktadır. Katılımcıların büyükşehir belediyesindeki ikamet yerlerine bakıldığında; katılımcıların yaklaşık yarısının büyükşehir belediyesi merkez ilçesinde ikamet ettiği görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların İllerinin Büyükşehir Belediyesi Olmasından Memnuniyetlerine İlişkin İstatistiki Bilgiler

Değişkenler		F	%
İlinizin Büyükşehir Belediyesi Olmasından Mutlu musunuz?	Evet	660	66,0
	Hayır	340	34,0
	Toplam	1000	100,0

Tablo 5 incelendiğinde; 660 katılımcı (%66,0) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu iken, 340 katılımcı (%34,0) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu değildir. Bu durumda çoğunlukta olan katılımcının illerinin büyükşehir belediyesi olmasından memnuniyet duyduğu görülmektedir. Katılımcıların illerinin büyükşehir belediyesi olmasından memnun olmalarının nedenleri arasında büyükşehirde yaşama arzusu ile sosyal, ekonomik ve kültürel olanaklarının artacağı düşüncelerine sahip olmaları olduğu söylenebilir.

Tablo 6: Katılımcıların İllerinin Büyükşehir Belediyesi Olması ile Yaşamlarında Farklılık Olup Olmadığına İlişkin İstatistiki Bilgiler

Değişkenler		F	%
İlinizin Büyükşehir Belediyesi olması ile yaşamınızda herhangi bir farklılık oldu mu?	Evet-Olumlu	448	44,8
	Evet-Olumsuz	279	27,9
	Hayır	273	27,3
	Toplam	1000	100,0

Katılımcıların illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında herhangi bir farklılık olup olmadığına ilişkin istatistiki bilgilerin yer aldığı tablo 6 incelendiğinde; 448 katılımcı (%44,8) illerinin

büyükşehir belediyesi olması sonrası yaşamlarında olumlu yönde bir farklılık olduğunu belirtirken, 279 katılımcı (%27,9) yaşamlarında olumsuz yönde bir farklılık olduğu ve 273 katılımcı (%27,3) ise illerinin büyükşehir belediyesi olması sonrası yaşamlarında herhangi bir farklılığın olmadığını belirtmiştir. Katılımcılar arasında illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumlu yönde bir farklılık olduğu düşüncesinde olan katılımcı (448 katılımcı) sayısının daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Büyükşehir Belediye Yönetimine Seslerini Duyurmalarına İlişkin İstatistiki Bilgiler

Değişkenler	F	%	
Büyükşehir Belediye Yönetimine Sesimi Duyurmakta Sorun Yaşamam.	Evet	356	35,6
	Kısmen	411	41,1
	Hayır	233	23,3
	Toplam	1000	100,0

Katılımcıların büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmalarına ilişkin istatistiki bilgileri veren tablo 7 incelendiğinde; katılımcıların 356'sı (%35,6) büyükşehir belediyesi yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşamadığını belirtirken, 411'i (%41,1) kısmen, 233'ü (%23,3) ise büyükşehir belediyesi yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşadığını belirtmiştir. Bu bağlamda çoğunlukta olan katılımcının kısmen büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşadığı görülmektedir.

Tablo 8: Katılımcıların Büyükşehir Belediyesindeki İlgili Birimlere Ulaşılmasındaki Memnuniyetine İlişkin İstatistiki Bilgiler

Değişkenler	F	%	
Büyükşehir Belediyesindeki İlgili Birimlere Kolaylıkla Ulaşabilmekteyim.	Evet	396	39,6
	Kısmen	359	35,9
	Hayır	245	24,5
	Toplam	1000	100,0

Katılımcıların büyükşehir belediyesindeki ilgili birimlere ulaşılmasındaki memnuniyetlerine ilişkin istatistiki bilgileri sunan tablo 8 incelendiğinde; katılımcıların 396'sı (%39,6) büyükşehir belediyesindeki ilgili birimlere kolaylıkla ulaşabildiğini belirtirken, 359'u (%35,9) kısmen, 245'i (%24,5) ise büyükşehir belediyesindeki ilgili birime kolaylıkla ulaşamadığını belirtmiştir. Bu bağlamda çoğunlukta olan katılımcının kısmi ve olumlu yönden büyükşehir belediyesindeki ilgili birime kolaylıkla ulaşabildiği görülmektedir.

Tablo 9: Büyükşehir Belediyesi Görevlilerinin Genel Anlamda Yaklaşımlarına İlişkin İstatistiki Bilgiler

Değişkenler	F	%	
Büyükşehir Belediyesi görevlilerinin dostça ve samimi yaklaşımları vardır.	Evet	411	41,1
	Kısmen	326	32,6
	Hayır	263	26,3
	Toplam	1000	100,0

Büyükşehir belediyesi görevlilerinin genel anlamda yaklaşımlarına ilişkin istatistiki bilgileri sunan tablo 9 incelendiğinde; katılımcıların 411'i (%41,1) büyükşehir belediyesi görevlilerinin dostça ve samimi yaklaşımları olduğunu belirtirken, 326'sı (%32,6) kısmen, 263'ü (%26,3) ise büyükşehir belediyesi çalışanlarının dostça ve samimi yaklaşımları olmadığı yönündeki düşünceleri yer almaktadır. Genel anlamda tablo yorumlandığında, büyükşehir belediyesi çalışanlarının dostça ve samimi yaklaşımlarının olduğu söylenebilir.

Tablo 10: Büyükşehir Belediyesi Yönetiminin Herkese Eşit Mesafede Yaklaşımlarına İlişkin İstatistik Bilgiler

Değişkenler		F	%
Büyükşehir Belediyesi Yönetiminin herkese eşit mesafede olduğuna inanıyor musunuz?	Evet	307	30,7
	Kısmen	238	23,8
	Hayır	455	45,5
	Toplam	1000	100,0

Büyükşehir belediyesi yönetiminin herkese eşit mesafede yaklaşımlarına ilişkin istatistik bilgileri sunan tablo 10 incelendiğinde; katılımcıların 307'si (%30,7) büyükşehir belediyesinin herkese eşit mesafede olduğunu belirtirken, 238'i (%23,8) kısmen, 455'i (%45,5) ise büyükşehir belediyesi yönetiminin herkese eşit mesafede olmadığı düşüncesindedir. Genel olarak tablo yorumlandığında, büyükşehir belediye yönetiminin herkese eşit mesafede olmadığı ve bu durumdanda katılımcıların memnun olmadığı görüşü hakimdir

Tablo 11: Katılımcıların, Anket İli ile İllerinin Büyükşehir Belediyesi Olmasından Mutlu Olup Olmadığı Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları (n=1000)

Anket İli	İlinizin Büyükşehir Belediye Olmasından Mutlu musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
	Malatya	F	106	59	165
%		64,2	35,8	100	
Van	F	138	92	230	
	%	60,0	40,0	100	
Hatay	F	195	135	330	
	%	59,1	40,9	100	
Manisa	F	221	54	275	
	%	80,4%	19,6	100	

$X^2 = 36,220$ $P = 0,000^*$

*p<0,01

Katılımcıların, anket ili ile illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olup olmadığı durumlarının karşılaştırılmasına ilişkin Ki-Kare testi sonuçlarını gösteren tablo 11'i incelemeye önce Ki-Kare testinin tanımını yapmak gerekirse, Ki-Kare Testi; nitel (sayısal olmayan) iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığının tespitine yönelik yapılan teste verilen addır (Karagöz, 2015: 264). Ki-Kare "X²" olarak gösterilir. X² testi ile hem ilişkilerin tespit edilmesi hem de değişkenler arasındaki anlamlı farklılıkların bulunup bulunmadığı belirlenir (Altunışık ve vd. 2010: 215). Ki kare P (Pearson) değerine ilişkin anlamlılık düzeyi 0,05'ten küçük olması durumunda iki değişken arasında anlamlı bir fark vardır (Altunışık ve vd. 2010: 219). Aksi durumda ise anlamlı bir farklılık yoktur.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında, katılımcıların illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olup olmadıklarının karşılaştırılmasına ilişkin ki-kare testi sonucunu gösteren tablo 11 incelendiğinde; anket ili Malatya olan katılımcıların 106'sı (%64,2) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğu 59 katılımcının (%35,8) ise mutlu olmadığı belirtilmektedir. Anket ili Van olan katılımcıların 138'i (%60) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğu, 92 katılımcının (%40) ise mutlu olmadığı belirtilmiştir. Anket ili Hatay olan katılımcıların 195'i (%59,1) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğunu 135'i (%40,9) ise mutlu olmadığını belirtmiştir. Anket ili Manisa olan katılımcıların 221'i (%80,4) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğu, 54 katılımcının (%19,6) ise mutlu olmadığı belirtilmiştir.

Genel olarak dört büyükşehir belediyesi katılımcıların illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu oldukları görülmektedir. Anket yapılan illerde yaşayan katılımcıların illerinin büyükşehir belediyesi olmalarında mutlu olmaları durumu sıralanacak olunursa; birinci sırada Manisa ilinin (%80,4), ikinci sırada Malatya ilinin (%64,2), üçüncü sırada Van ilinin (%60) ve dördüncü sırada ise Hatay ilindeki katılımcıların (%59,1) olduğu görülmektedir.

Tabloda P değerine bakıldığında; p değerinin 0,000 olduğu ve $p < 0,05$ olduğundan aralarında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Manisa ilinde yaşayan katılımcıların diğer katılımcılara göre illerinin büyükşehir belediyesi olmasından daha fazla mutlu olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Katılımcıların, Yaşları ile İllerinin Büyükşehir Belediyesi Olmasından Mutlu Olup Olmadığı Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Ki-kare Testi Sonuçları (n=1000)

Yaşınız?	İlinizin Büyükşehir Belediyesi Olmasından Mutlu musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
	18-25	F		165	51
%			76,4	23,6	100
26-30	F		147	89	236
	%		62,3	37,7	100
31-35	F		113	58	171
	%		66,1	33,9	100
36-40	F		74	47	121
	%		61,2	38,8	100
41-45	F		75	50	125
	%		60,0	40,0	100
46 ve yukarı	F		86	45	131
	%		65,6	34,4	100
$X^2 = 15,116$ $P = 0,010^{**}$					

** $p < 0,05$

Katılımcıların, yaşları ile illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olup olmadığı durumlarının karşılaştırılmasına ilişkin ki-kare testi sonuçlarını gösteren tablo 12 incelendiğinde; yaşı 18-25 arası olan katılımcıların 165'i (%76,4) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğunu belirtirken, 51'i (%23,6) mutlu olmadığını belirtmiştir. Yaşı 26-30 arası olan katılımcıların 147'si (%62,3) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğunu belirtirken, 89'u (%37,7) mutlu olmadığını belirtmiştir. Yaşı 31-35 arası olan katılımcıların 113'ü (%66,1) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğunu belirtirken, 58'i (%33,9) mutlu olmadığını belirtmiştir. Yaşı 36-40 arası olan katılımcıların 74'ü (%61,2) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğunu belirtirken, 47'si (%38,8) mutlu olmadığını belirtmiştir. Yaşı 41-45 arası olan katılımcıların 75'i (%60,0) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğunu belirtirken, 50'si (%40,0) mutlu olmadığını belirtmiştir. Yaşı 46 ve yukarı olan katılımcıların 86'sı (%65,6) illerinin büyükşehir belediyesi olmasından mutlu olduğunu belirtirken, 45'i (%34,4) mutlu olmadığını belirtmiştir.

Tabloda P değerine bakıldığında; p değerinin 0,010 olduğu ve $p < 0,05$ olduğundan aralarında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. 18-25 yaş aralığında olan katılımcıların diğer yaş grubundaki katılımcılara göre illerinin büyükşehir belediyesi olmasından daha fazla mutlu olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Katılımcıların, Anket İlleri ile İllerinin Büyükşehir Belediyesi Olması ile Yaşamlarında Herhangi Bir Farklılık Olup Olmadığı Durumlarına İlişkin Ki-kare Testi Sonuçları (n=1000)

Anket İli	İlinizin Büyükşehir Belediyesi olması ile yaşamınızda herhangi bir farklılık oldu mu?		Evvel Olumlu	Evvel Olumsuz	Hayır
	Malatya	F		70	50
%			42,4	30,3	27,3
Van	F		115	61	54
	%		50,0	26,5	23,5
Hatay	F		99	113	118
	%		30,0	34,2	35,8
Manisa	F		164	55	56
	%		59,6	20,0	20,4
$X^2= 57,374 P=0,000^*$					

*p<0,01

Katılımcıların anket illeri ile illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında herhangi bir farklılık olup olmadığı durumlarının karşılaştırılmasına ilişkin ki-kare testi sonuçlarını gösteren tablo 13'e bakıldığında; anket ili Malatya olan katılımcıların 70'i (%42,4) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumlu yönde farklılık olduğunu, katılımcıların 50'si (%30,3) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumsuz yönde farklılık olduğunu belirtirken, katılımcıların 45'i (%27,3) ise yaşamlarında herhangi bir farklılık olmadığını belirtmiştir.

Anket ili Van olan katılımcıların 115'i (%50,0) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumlu yönde farklılık olduğunu, katılımcıların 61'i (%26,5) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumsuz yönde farklılık olduğunu belirtirken, katılımcıların 54'ü (%23,5) yaşamlarında herhangi bir farklılık olmadığını belirtmiştir.

Anket ili Hatay olan katılımcıların 99'u (%30,0) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumlu yönde farklılık olduğunu, katılımcıların 113'ü (%34,2) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumsuz yönde farklılık olduğunu belirtirken, katılımcıların 118'i (%35,8) yaşamlarında herhangi bir farklılık olmadığını belirtmiştir.

Anket ili Manisa olan katılımcıların 164'ü (%59,6) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumlu yönde farklılık olduğunu, katılımcıların 55'i (%20,0) illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumsuz yönde farklılık olduğunu belirtirken, katılımcıların 56'sı (%20,4) yaşamlarında herhangi bir farklılık olmadığını belirtmiştir.

Tabloda P değerine bakıldığında; p değerinin 0,000 olduğu ve p<0,05 olduğundan aralarında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Manisa ilinde yaşayan katılımcının diğer illere göre illerinin büyükşehir olmasında yaşamlarında olumlu yönde bir farklılık olduğunu belirtirken, Hatay ilinde yaşayan katılımcıların illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumsuz yönde bir farklılık olduğu görüşünün diğer illere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 14: Katılımcıların, Anket İlleri ile İllerinin Büyükşehir Belediyesi Olması Sonucu Büyükşehir Yönetimlerine Seslerini Duyurmada Sorun Yaşayıp Yaşamadığı Durumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Ki-Kare Testi Sonuçları (n=1000)

Anket İli	Büyükşehir Belediye Yönetimine Sesimi Duyurmada Sorun Yaşamam		Evet	Kısmen	Hayır
	F	%			
Malatya	F		77	48	40
	%		46,7	29,1	24,2
Van	F		62	119	49
	%		27,0	51,7	21,3
Hatay	F		111	132	87
	%		33,6	40,0	26,4
Manisa	F		106	112	57
	%		38,5	40,7	20,7
$X^2= 26,328 P=0,000^*$					

Katılımcıların anket illeri ile illerinin büyükşehir belediyesi olması sonucu büyükşehir yönetimlerine seslerini duyurmada sorun yaşayıp yaşamadıkları durumlarının karşılaştırılmasına ilişkin ki-kare testi sonuçlarını gösteren tablo 14'e bakıldığında; anket ili Malatya olan katılımcıların 77'si (%46,7) büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşamadığını, katılımcıların 48'i (%29,1) kısmen sorun yaşamadığını belirtirken, 40'ı (%24,2) ise büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşadığını belirtmiştir.

Anket ili Van olan katılımcıların 62'si (%27,0) büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşamadığını, katılımcıların 119'u (%51,7) kısmen sorun yaşamadığını belirtirken, 49'u (%21,3) ise büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşadığını belirtmiştir.

Anket ili Hatay olan katılımcıların 111'i (%33,6) büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşamadığını, katılımcıların 132'si (%40,0) kısmen sorun yaşamadığını belirtirken, 87'si (%26,4) ise büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşadığını belirtmiştir.

Anket ili Manisa olan katılımcıların 106'sı (%38,5) büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşamadığını, katılımcıların 112'si (%40,7) kısmen sorun yaşamadığını belirtirken, 57'si (%20,7) ise büyükşehir belediye yönetimine seslerini duyurmada sorun yaşadığını belirtmiştir.

Tabloda P değerine bakıldığında; p değerinin 0,000 olduğu ve $p < 0,05$ olduğundan aralarında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Malatya ilindeki katılımcıların diğer illere göre büyükşehir belediyesine sesini duyurmada daha fazla sorun yaşamadığı görülmektedir.

5. SONUÇ

Dünyada büyükşehirlerin yönetimine yönelik arayışlar devam ederken, Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin de etkin ve verimli bir yönetim yapısına kavuşturulması için değişim ve dönüşüm çalışmaları yapılmaktadır. 1950'li yıllardan itibaren devam eden yapısal değişim sürecinde büyükşehir alanında yapılan en güncel düzenleme 2012 tarih ve 6360 sayılı yasadır. Yasa ile özellikle 5216 sayılı büyükşehir belediye yasasında önemli düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler ile yerel halka etkin ve verimli hizmet sunulması halkın müşterek ihtiyaçlarının maksimum düzeyde karşılanması amaçlanmıştır.

6360 sayılı yasa ile uygulamaya konulan yeni büyükşehir modeli hakkında yerel halkın memnuniyet düzeyine bakıldığında; illerinin büyükşehir belediyesi olmasından dolayı yerel halkın mutlu olduğu, illerinin büyükşehir belediyesi olması ile yaşamlarında olumlu yönde farklılıkların olduğu, büyükşehir belediyesindeki ilgili birimlere kolaylıkla ulaştıkları, büyükşehir belediyesi çalışanlarının dostça ve samimi yaklaşımlarından yerel halkın memnun olduğu, ancak kısmen büyükşehir belediye yönetimine

seslerini duyurmada sorun yaşamaları ve büyükşehir belediye yönetiminin herkese eşit mesafede olmamasından yerel halkın memnun olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Büyükşehir belediye yönetiminin yerelde yaşayanlar arasında farklı görüş ve düşüncede olanlara karşı eşit mesafede olmaması düzeltilmesi gereken bir sorundur. Genel olarak büyükşehir belediye başkanı hangi siyasi partinin mensubu ise o partiyi destekleyenler ile desteklemeyenler arasında eşitliğin sağlanamamış olunması büyükşehir belediye yönetiminin halkın geneline hizmet verme sorumluluğuna gölge düşürmüş ve bu bakımdan halkın memnuniyetsizliği söz konusu olmuştur.

Sonuç olarak genel anlamda 6360 sayılı yasa ile getirilen yeni modelde yerel halkın memnun olduğu ancak yerel halkı memnun etmeyen büyükşehir belediyesinin herkese eşit mesafede olmaması ve gelecekte yerel halkın memnun olmayacağı durumların ortaya çıkmaması için gerekli olan düzenlemelerin yapılması için sivil toplum kuruluşlarının ve akademisyenlerin yer aldığı kurullar oluşturulması ve alınacak ortak fikirler doğrultusunda kararlar alınarak çalışmaların yapılması ile yerel halkın memnuniyet düzeylerinin daha fazla artacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., Yıldırım, E. (2010), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*, Geliştirilmiş 6. Baskı, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.

Bulut, Y. (1999), *Büyük Şehir Yönetimine Kentsel Alt Örgütlenmelerin (STK ve Mahalle...) Katılımı (Gaziantep Büyük Şehir Belediyesi Örneği)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Anabilim Dalı, İstanbul.

Bulut, Y., Karakaya, S. (2016), “Yerel Yöneticilerin Büyükşehir Algısı”, *Mustafa Kemal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 1, s. 1-36.

Genç, F.N. (2014), “6360 Sayılı Kanun ve Aydın’a Etkileri”, *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1.Özel Sayı, s. 1-29.

İzci, F., Turan, M. (2013), “Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa ile Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 18, S. 1, s. 117-152.

Karaarslan, E. (2014), *Açıklamalı 6360 Sayılı Kanun 14 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*, Bekad Yayınları, Yayın No.11, Antalya.

Karagöz, M. (2015), *Excel ve SPSS Uygulamalı İstatistik Yöntemleri*, 9. Baskı, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.

Kaypak, Ş., Yılmaz, V. (2015), “6360 Sayılı Yeni Büyükşehir Belediye Yasasının Etkililiğinin Ölçülmesi: Malatya Örneği”, (Editörler: M.Akif Çukurçayır, Hacer Tuğba Eroğlu, Hayriye Sağır, Mücahit Navruz), *Kamu Yönetiminde Değişimin Yönü ve Etkileri 13. Kamu Yönetimi Forumu, Bildiri Kitabı*, Konya, s. 1326-1347.

Parlak, B. (2015), “Yeni Büyükşehir Belediye Yapılanmasının İl İdare Sistemine Etkilerinin Yasal ve Kurumsal Perspektifte Analizi”, (Editörler: Selma Karatepe, Ender Akyol, Canan Emek İnan, Işıl Arpacı, Ayşe Çolpan Kavuncu, Nazlı Nalcı Arıbaş), *Yerelleşme/Merkezileşme Tartışmaları 9. Kamu Yönetimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, TODAİE Yayın No: 388, Öncü Basımevi, Ankara, s.347-360.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2012)

6447 Sayılı Kanun (2013) 22/03/2013 Resmi Gazete, Sayı 28595-14/03/2013 Kabul Tarihi.

<http://www.nufusu.com>, ET. 06/10/2018

<http://www.hatay.gov.tr>, ET. 08/10/2018

<http://www.nufusu.com/il/hatay-nufusu>, ET. 08/10/2018

<http://www.cografya.gen.tr/tr/hatay/ekonomi.html> ET. 08/10/2018

<http://www.nufusu.com/il/2017/malatya-nufusu> ET. 08/10/2018

<http://www.cografya.gen.tr/tr/malatya/ekonomi.html>, ET. 09/10/2018

<http://www.nufusu.com/il/malatya-nufusu>, ET. 09/10/2018

<http://www.nufusu.com/il/2017/manisa-nufusu> ET. 10/10/2018

<http://www.cografya.gen.tr/tr/manisa/ekonomi.html>, ET. 10/10/2018

<http://www.manisakulturturizm.gov.tr/TR,151859/kadim-sehir.html>, ET. 10/10/2018

<http://www.nufusu.com/il/2017/van-nufusu>, ET. 10/10/2018

<http://www.cografya.gen.tr/tr/van/ekonomi.html> ET. 10/10/2018